

Tíðindablaðið

sosialurinnPostmaga 76,
3800 Argir,
telefon 11820

Útgevari: p/f sosialurinn

Fyrstakastjóri og blaðstjóri: Tórfinn Smith (Ábyrgd)

Bládfólk: Hagni Djuhuus, Dagny Joessen, Jóhann Mortensen og Jan Müller

Lýsingar: Árni Joensen

Uppseting: p/f sosialurinn. Prent: p/f pressen 1981

**Borgarlig bygdamenning í Sandoyinni:
AFTURSTIG!****oddagrein**

NAKAD (nógur) man vera um tað, ið ein »sandoyingur« skrivaði í einum lesarbrævi í Sosialinum seinasta hósdag. Málagnioð hjá afturhaldinum, Dagblaðið, halgaði hesum lesarbrævi ein trídning av forsiðuni, alla oddagreininu og harafturat vanligu, almenna útheingingarpláss Óla Breckmanns á 2. síðu.

SANDOYINGURIN setti spurnartekin við, hvussu gagnligt tað er at byggja eina ferjulegu í Kirkjubø, so leingi sum loysn ikki er fingin á móttøkuvavnini í Sandoyinni og so leingi Sandoyggjin onga alternativu »neyðhavn« hevur í Skálavík. Sandoyingurin helt, at tað var betur í fyrstu syftu at gera fleiri fløgur í havnirnar í Sandoyinni enn at byggja eina ivingarsama ferjulegu í Kirkjubø. Ein loysn, ið eisini krevur nýggja ferju. Somuleiðis visti sandoyingurin á, at sum eina fyrbilsloyn ber til at lata Smyril sigla í Sandoyinna nakrar ferðir um vikuna.

MEN HESUM líkar ikki fólkafloksmonnum. Og Óli Breckmann, sum áttið roynir at tæna tveimum harrum, er aftur komin í rasshaft. Óli hansara skrivning um, at sandoyingar eisini skulu koma upp í megin-ferðslukervið, verður fullkomiliga tillátursgjørd, tá landsstýrismaður fólkaflokksins í samferðslumálum ikki torir at lata Smyril sigla á Sand nakrar ferðir um vikuna. (Hann torir uttan iva ikki fyrri sínum egna valdæmi, Suðuroynni).

IKKI ER LØGDIÐ, at sandoyingar halda, at tað er órlígt, at Smyril ikki kann sigla onkran túrin á Sand. Har er atleggjupláss annars eisini gjørt. Sandoyingar sliggja hann fara framvið tveir ferðir hvønn einasta dag. Og um so er, at hann ikki kann seta inn á veg til ella úr Suðuroy, kundi hann kortini farið tveir, tríggjar ella, um so var, fyra túrar í Sandoyinna um vikuna, tí frá klokkan nýggju á morgni til seks á kvøldið liggur hann bundin við Molabryggjuna í Havn. Skal spæst, so kann óivað klípað av onkra aðrastaðni.

HELDUR IKKI er tað lægið, at mangir sandoyingar halda hánt um hetta landsstýrið og ætlanir tess um bygdamenning. Hesin góði landsstýrismaður, ið hevur samferðslu undir sær, pyntar seg eisini við heitinum landsstýrismaður í bygdamenning? Nú hevur landsstýrið skert flutningsmøguleikarnar í Sandoyinna munandi! Men fara vit eitt hálvt ár, eitt ár og hálvtannað ár aftur í tíðina, minnst vit, at Fólkaflokkurin syrgdi fyrri, at royndarstøð og búnaðarskúli kom ikki í Sandoyinna, sum Javnaðarflokkurin annars skeyt upp. Vit minnst, hvussu landsstýrið viðgjørði ynskini hjá heimasandsmonnum at flyta inn ein trolara, og vit minnst, hvussu landsstýrið bar seg at viðvíkjandi flakavirkinum á Sandi.

SMYRIL siglir ikki á Sand og Tróndur siglir ikki á Skopun. Hvat siga allir bændurnir í Sandoyinni nú. Hava teir ikki allir gjørt fløgur í nýmótans keltangar og -útgerð, soleiðis at bilur tveir ferðir um vikuna í alt summar hevur kunnað verið eftir mjólk í Sandoyinni? Skulu bændurnir í Sandoyinni aftur fara at flyta mjólk í mjólkariðjum. Kallar Fólkaflokkurin og borgarliga harkaliðið í Tinganesi hetta fyrri bygdamenning, kalla vit onnur tað fyrri AFTURSTIG. Ritan er aftur í vetur einasta álit. T.v.s. tað sama sum, at flutningsmøguleikarnir í Sandoyinna eru munandi skerdir, tí hvat hon kann flyta á vetrardegi, tað vita sandoyingar. Og hvat siga handilsmenninir til tað?

NÓGVIR spurningar standa ósvaraðir í samband við valagnar-upsprotið (enná til fólkatingsvall) um ferjulegu í Kirkjubø. Spurningurin er, kann ferja liggja í Kirkjubø í øllum veðri? Kann hon ikki liggja í Kirkjubø, kann hon so liggja í Skopun? Ella skal hon til Havnar? Hvat er tá vunnið? Ger fløgan í Kirkjubø, og fløga nýggja ferju, tað, at fløgurnar í havnirnar í Sandoyinni verða skerdar? Um so er, er ikki rætt prioriterað, tí komið er ikki á mál at skapa nóg góð havnaviðurskifti — hvørki til ferðafliutning ella til fiskivinnuna — í Skopun ella á Sandi. Og í Skálavík er ikki byrjað enn! Nógvir spurningar standa ósvaraðir. Tí er ikki lægið, at sandoyingar ivast.

Luttakið í almenna orðaskiftinum. Sendið lesarbrøv, sjónarmið ella viðmerkingar til Sosialin, sum hýsir øllum meiningum!

Óli, Páll og Kirkjubøur

Óli goðin, ikki hevði eg ætlað at hirða at svara sær aftur, tí at fara í blaðtjak við teg (Dagblaðið) er mest at líkna við tá óvitar beistast við runubollum, og á hesum øki heldur tú fram við at vera óviti — verður aldri vaksin.

Tá tú kallar fátæku orð mini fyrri hvønn hogg, má hetta koma av, at tú sjálvur ert óvanliga erkivisin, tí móti teimum skolum, tú sum blaðstjóri hevur úthelt yvir landsmenn tinar (allar ið ikki eru fólkafloksmenn), ungar sum gamlar, friskar sum brekaðar, tá muna orð mini ikki meira enn ein dropi í havinum (Skopunarfirði).

vant, við RITUNI sum einasta álit.

Óli goðin, tú sigur eisini, at skriv mitt var uttan skilagóð móttuppskot. Her hevur tú sum vant lisið við botni fyrri eygum, tí eg visti tyðliga á, at SMYRIL í stóran mun er tøkur og vildi verið ein býlig og góð fyrbilsloyn, her og nú, og ikki í 1986.

Síðan vendir tú orðum minum til, at eg bert vil hava bygt í Skálavík. Lygn, Óli mín. Eg visti á, at høvuðshavnin Skopun enn er langt frá eini nýtiligari loyn. Og tá hetta er avrikað, síðan at útyggja Skálavík sum alternativu neyðhavn.

Huldumenn

Av heilt góðum grundum skrivaði eg undir dulnevni, tí um eg ikki so gjørdi, tá hevði tú sum vant púra gloymt evnið og í staðin svarað við at viðgjørt meg og min person, ætt, vinir, konu og born o.s.fr.

At tú fer huldumannabrev hiðani úr oynni átti annars ikki at undra teg, tí ert væl kunnugur við at huldulóki best unnist í myrkri.

I dag kunnu feroyingar flestir valka sær í ljósi frá interkommunala men kapitalstýrða felagsskapinum SEV, men enn hevur henda ljósglæma í sera litlan mun rokkið oyggj okkara.

So at um enn her sløðist onkur huldumaður í myrkrunum, so hava vit eisini Fólkaflokksins »vælvild« hesum fyrri at takka.

Kjarnin

Sum vanligt svarar tú aldri upp á tað sum evnið snýr seg um. Í staðin kemur tú við einum vavstri av uttanumtosi, orðavendingum og reingianum.

Tað sum skriv mitt í stuttum snúði seg um var hetta: At hvussu glæsilega ferjulegu tit enn gera í Kirkjubø, er hon til fánýtis, so leingi sum eingin móttøkuvavn er her í oynni. Longu nú á hesum milda heystardegi er tað komið fyrri, at TRÓNDUR ikki hevur fingið samband við Skopun, meðan halin av bilum so nakkalangur hevur staðið og biðað til onga nyttu. Hann er eisini skundsliga tikin úr rutuni, og hin gamla vetrarferðætlanin er lýst sum

Jørð og ognir

Eitt av runubókum tínum var til tey tilfuttu her í oynni, leggur tey óbeinleiðis undir, við almennari hjálp at nápa jørðina undan teimum neyðars bóndum. Ikki man hetta vera so. Vit eiga framúr-góðar bóndur, ið her reka fyrimyndarligt jarðbruk, og hava hesir alla ta jørð, teir kunnu yvirkomast at arbeiða. Men vit eiga eisini teir, ið tverri tað øvuga kann sigast um, so hevði tú vitað betur, tá hevði tað tænt bæði tær og teimum, at tú dugdi tær at tagt.

Tú tykist eisini at vera firtin yvir, at tilflytarar okkara í litlan mun eru fólkafloksmenn, men hetta kemst væl av, at fólkafloksmenn eru alt ov finir til at gerast meir enn »weekend-sandoyingar«.

Hjartarúm

Eisini metir tú, Óli, at tá Sosialurin letur mær eina heila blaðsíðu, so má ta vera tí, at eg standi Sosialinum sera nær. So er ikki Óli. Arsekin er tann, at tað eg sendi norð, júst fyllti eina síðu, so einfalt er hetta.

Soleiðis er tað kanska ikki á Dagblaðnum, har verður ein óivað góðskumettur og fær blaðrúmd hareftir.

Eftir hesum at meta átti eg helst at verið stoltur, tí Dagblaðið halgar mær hálva forsiðuna, allan leiðaran, og harafturat alt tað økið, har runukøkurnar vera knoðaðar. Eftir Ólása metingarhátti skuldi eg sostatt staðið Dagblaðnum nærri enn Sosialinum.

»Vælvildin«

Óli roynir við alskyns kavalótum at fáa fólk at trúgva, at flokkur hans mest sum kókar yvir av vælvild fyrri oyggj okkara, bæði tá tað snýr seg um samferðslu og um vinnuliv.

Men vit ið minnst eitt sindur, og annars hava onkrar royndir av hesum gøpnum, eru ikki so lett at lumpa. T.d. hitt fyrsta havnalagið á Sandi, ið stríðsmaðurin, J. P. Davidsen, skaffaði okkum. Hetta havnalag mundi farið aftur í havið í eini herviligari brimódn. Tá minnst eg, hvussu afturhaldskropparnir (teir nýggju fólkafloksmenninir) frøddust undir neystum og í skýmaskotum.

Tað var eisini J. P. Davidsen, ið skaffaði okkum fyrstu RITUNA, og var hetta eitt óført framtig í mun til tað ið var. DUGVAN og BORD-OYANES. Men hetta fór ikki framvið uttan yl, mótmæli og undirskotsgrenj frá fólkaflokksmonnum.

Tá hetta fór hevði tænt sínar dagar, og Atli Dam kom við okkara núverandi RITU, skortaði heldur ikki uppá mótmæli og haarorð frá afturhaldinum (fólkaf.) um hetta »ónýtliga« skip. Men ikki var hon verri enn so, at hon enn er okkara einasta álit. (Sjá vetrarferðætlan fólkaflokksins).

Eitt annað dømi um »vælvild« afturhaldsins var Mjólka- og Sláturvirk- ið. Hetta var júst eitt virki til okkara grasgrønu oyggj, fyrri at nýta egnu orð Óla, men hetta tiltak mátti fyrri ein hvønn pris køvast, og aftur her var Fólkaflokkurin høvuðsmeibogin.

Almenn útyggj

Fólkaflokksins ómetaligi áhugi fyrri almennari útyggj er annars eitt nýtt og stuttligt fyrbrigdi í feroyskum politikki.

Tað vil jú soleiðis til, at hvørja ferð eitt nýtt stórt alment arbeiði fer í gongd, keypir landið tól og maskinur fyrri mangar milliónir. Og so væl fellur í lag, at handilsmaðurin ið selur, stendur Dagblaðnum og Óla sera nær.

Røddin, ið fyrr javnan júkaði um alment oysl — sig mær goðin — er hon tagnað — nei eg spyrji bara.

Við javnaðarkvøðu

Sandoyingur
(Huldumaður)